

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกับสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองแตกต่างกัน
2. ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกับสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน 327 คน กับสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน 140 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 467 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของครู เป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู 5 ด้าน คือ งานสอน งานแนะแนว งานกิจกรรมนักเรียน งานงานธุรการ และงานพัฒนา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 502 ฉบับ ได้รับคืน 467 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.03

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใน ตอนที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิหลัง และประเภทโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ในตอนที่ 2 เปรียบเทียบ การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูประถมศึกษา จำแนกตามภูมิหลังและประเภทโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยวิเคราะห์ ค่า t และวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ในตอนที่ 3 วิเคราะห์ การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละขอรายการ และแต่ละด้านของครูประถมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้ คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS

สรุปผลการวิจัย

1. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิหลัง และประเภทโรงเรียน
 - 1.1 ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.7 กล่าวคือ เป็นครูสังกัดงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 85.7 และ สังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 77.1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 46.7 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-20 ปี มากที่สุด ร้อยละ 38.5
 - 1.2 ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว ร้อยละ

68.3 โดยเป็นครูที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 75.7 และสังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 65.1 และพบว่าครูส่วนใหญ่มีบุตร 1-2 คน ร้อยละ 64.3

1.3 ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80.7 กล่าวคือ เป็นครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 87.9 และสังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 77.7 และครูส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมทางการศึกษาเพิ่มเติม ร้อยละ 86.3 กล่าวคือ เป็นครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 92.1 สังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 83.8 นอกจากนี้ยังพบว่า ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาโดยได้รับวุฒิสถุจากกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 73.4

1.4 ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 4,000 บาท และเมื่อพิจารณาระดับเงินเดือน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 31.4 ส่วนครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 18.3 และในกรณีที่มิได้สมรส พบว่า ส่วนใหญ่คู่สมรสมีรายได้มากกว่า 6,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ออกทำงานอื่นเพื่อหารายได้พิเศษ และในกรณีที่ทำงานอื่นส่วนใหญ่มิมีรายได้พิเศษ 1,000-2,000 บาท ต่อเดือน

2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูประถมศึกษาจำแนกตามภูมิภาค และประเภทโรงเรียน

2.1 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านของครูชายกับครูหญิง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูชายรับรู้ว่าคุณภาพในค่านางานพัฒนา สูงกว่าครูหญิง และครูหญิงรับรู้ว่าคุณภาพในค่านางานแนะแนว และค่านางานกิจกรรมนักเรียน สูงกว่าครูชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านอื่น ๆ และรวมทุกค่านนั้น พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านของครูโสดกับครูแต่งงานแล้ว

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูแต่งงานแล้ว รับรู้ว่าคุณภาพ

ในคํานงนสอน คํานงนแนะนํว และคํานงนกิจกรรมักเรียนสูงกวํครุโสศ อย่างมีนัย
สําคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคํานอื่น ๆ และรวมทุกคํานนั้น พบวํ ไม่แตกตํางกัน
อย่างมีนัยสําคัญ

2.3 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละคําน
และรวมทุกคํานของครูที่เคยกับไม่เคยได้รับการอบรมทางการศึกษาเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ พบวํ ครูที่เคยได้รับการอบรมทางการศึกษา
เพิ่มเติม รับรู้วํตนเองมีสมรรถภาพในคํานงานสอน สูงกวํ ครูที่ไม่เคยได้รับการอบรม
อย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคํานอื่น ๆ และรวมทุกคํานนั้น พบวํ ไม่แตกตําง
กันอย่างมีนัยสําคัญ

2.4 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละคําน
และรวมทุกคํานของครูที่ทำกับไม่คํางานอื่นเพื่อหารายได้พิเศษ

ผลการวิเคราะห์ พบวํ ครูที่ทำกับไม่คํางานอื่นเพื่อหารายได้
พิเศษ รับรู้วํตนเองมีสมรรถภาพในคํานตําง ๆ และรวมทุกคํานไม่แตกตํางกันอย่างมีนัย
สําคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละคําน
และรวมทุกคํานของครูประถมศึกษา จำแนกตามจํานวนบุตร

ผลการวิเคราะห์ พบวํ ครูที่มีบุตรและไม่มีบุตร รับรู้วํตนเองมี
สมรรถภาพในคํานตําง ๆ และรวมทุกคําน ไม่แตกตํางกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง ในแต่ละคําน
และรวมทุกคํานของครูประถมศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ

ผลการวิเคราะห์ พบวํ ครูที่มีอายุตํางกัน รับรู้วํตนเองมีสมรรถภาพ
ในคํานตําง ๆ และรวมทุกคําน ไม่แตกตํางกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง ในแต่ละคําน
และรวมทุกคํานของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในคํางาน

ผลการวิเคราะห์ พบวํ ครูที่มีประสบการณ์ในคํางานตํางกัน
รับรู้วํตนเองมีสมรรถภาพในคํานงานสอน คํานงานแนะนํว คํานงานกิจกรรมักเรียน
คํานงานพัฒนา และรวมทุกคําน แตกตํางกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น

คํานงนชฐรกร ไม่ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณู คึงนึนจึงทํการทคสอบควมตํกตํง
รหวํงกลุ่มีลคึไคยล คึงนึ

ครุที่มีประสบการณึในการทํางาน 21-30 ปี กับ 11-20 ปี
รับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเองในคํานงนสอน และรวมทกคําน ตํกตํกนอยํงมึ
นยํสํคณูทางสถิติที่ระคับ .05 โยครุที่มีประสบการณึ ในการทํางาน 21-30 ปี รับรู็
เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเอง สูงกวํครุที่มีประสบการณึ 11-20 ปี

ครุที่มีประสบการณึในการทํางาน 21-30 ปี กับ 1-10 ปี
รับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเองในคํานงนสอน คํานงนแนะนํว คํานงนกึจการ
นักรึเรียน คํานงนพัฒนา และรวมทกคําน ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณูทางสถิติที่ระคับ .05
โยครุที่มีประสบการณึในการทํางาน 21-30 ปี รับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเองสูงกวํ
ครุที่มีประสบการณึ 1-10 ปี

ครุที่มีประสบการณึในการทํางาน 11-20 ปี กับ 1-10 ปี
รับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเองในคํานงนแนะนํว คํานงนกึจการนักรึเรียน คํานงน
พัฒนา และรวมทกคําน ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณูทางสถิติที่ระคับ .05 โยครุที่มี
ประสบการณึในการทํางาน 11-20 ปี รับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเอง สูงกวํครุที่มี
ประสบการณึ 1-10 ปี

นอคนึนไม่ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณู

2.8 เปรึยบเทึยบการรับรู็เก็ยวกับสมรรถภาพของทนเองในตํละคําน
และรวมทกคํานของครุประถมศึกษา จํนํกตามระคับการศึกษา

ผลการวึเคราะห์ พบวํ ครุที่มีระคับการศึกษาตํกตํกน รับรู็วํ
ทนเองมึสมรรถภาพในคํานตําง ๆ และรวมทกคําน ไม่ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณูทาง
สถิติที่ระคับ .05 ยกเวณคํานงนพัฒนา ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณู คึงนึนจึงทํการ
ทคสอบควมตํกตํง รหวํง กลุ่มีลคึไคยลคึงนึ

ครุที่จบการศึกษาสูงกวํปรึญญาตรีรับรู็วํทนเอง มึสมรรถภาพ
ในคํานงนพัฒนา สูงกวํ ครุที่จบการศึกษาคํากวํปรึญญาตรี อยํงมึนยํสํคณูทางสถิติที่
ระคับ .05

นอคนึนไม่ตํกตํกนอยํงมึนยํสํคณู

2.9 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามภูมิภาคของสถานศึกษาที่ได้รับวุฒิสูงสุด ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่จบการศึกษาในวุฒิสูงสุดจากภาคต่าง ๆ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร รับรู้วาตนเอง มีสมรรถภาพในคานทาง ๆ และรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.10 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามอัตราเงินเดือนของครู ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีอัตราเงินเดือนต่างกัน รับรู้วาตนเองมีสมรรถภาพในคานทาง ๆ และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทีละคู่ ได้ผลดังนี้

ครูที่มีอัตราเงินเดือน 3,000-4,000 บาทกับ มากกว่า 6,000 บาท 4,001-5,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในคานงานสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 4,001-5,000 บาท 3,000-4,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท ตามลำดับ

ครูที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท 3,000-4,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในคานงานแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 5,001-6,000 บาท 3,000-4,000 บาท และต่ำกว่า 3,000 บาท ตามลำดับ

ครูที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท 3,000-4,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท 5,001-6,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท และ 4,001-5,000 บาทกับ 5,001-6,000 บาท รับรู้

เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในคํานงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 5,001-6,000 บาท 5,001-6,000 บาท 3,000-4,000 บาท และต่ำกว่า 3,000 บาท ตามลำดับ

ครูที่มีอัตราเงินเดือน 3,000-4,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในคํานงานธุรการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 3,000-4,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท ตามลำดับ

ครูที่มีอัตราเงินเดือน 3,000-4,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท และ 4,001-5,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในคํานงานพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 4,001-5,000 บาท และ 3,000-4,000 บาท ตามลำดับ

ครูที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท 3,000-4,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท 4,001-5,000 บาท กับมากกว่า 6,000 บาท และ 5,001-6,000 บาท กับ มากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูที่มีอัตราเงินเดือน 4,001-5,000 บาท 3,000-4,000 บาท 5,001-6,000 บาท และ ต่ำกว่า 3,000 บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.11 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละคํานงาน และรวมทุกคํานงานของครูประถมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครูสมรส

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่คู่สมรสไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ต่างกัน รับรู้ว่ตนเองมีสมรรถภาพในคํานงานต่าง ๆ และรวมทุกคํานงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นค่านางานชُرกรารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทีละคู่ ได้ผลดังนี้

ครูที่คุ้สมรสมีรายไ้ มากกว่า 6,000 บาท กับ ไม่มีรายไ้ รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในค่านางานสอน ค่านางานแนะแนว ค่านางานกิจการนักเรียน ค่านางานพัฒนา และรวมทุกค่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่คุ้สมรสมีรายไ้มากกว่า 6,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองสูงกว่าครูที่คุ้สมรสไม่มีรายไ้

ครูที่คุ้สมรสมีรายไ้ 4,001-5,000 บาท กับไม่มีรายไ้ รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในค่านางานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่คุ้สมรสมีรายไ้ 4,001-5,000 บาท รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง สูงกว่าครูที่คุ้สมรสไม่มีรายไ้

นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.12 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละค่าน และรวมทุกค่านของครูประถมศึกษา จำแนกตามจำนวนเงินรายไ้พิเศษต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีรายไ้พิเศษต่อเดือนต่างกัน รับรู้ว่ตนเองมีสมรรถภาพในค่านต่าง ๆ และรวมทุกค่าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.13 เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละค่าน และรวมทุกค่านของครูสังกัดกรุง เทพมหานคร กับสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุง เทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุง เทพมหานคร รับรู้ว่ตนเองมีสมรรถภาพในค่านางานสอน ค่านางานแนะแนว ค่านางานกิจการนักเรียน ค่านางานพัฒนา และรวมทุกค่าน สูงกว่าครูสังกัดกรุง เทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านางานชُرกราร พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. วิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเอง ในแต่ละข้อยายการ และแต่ละค่านของครูประถมศึกษา

3.1 ค่านางานสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่

ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในคํานงานสอนคือ ข้อ 2.5 ทํางานร่วมกับผู้อื่น และ
ใช้กระบวนการกลุ่มได้ ($\bar{x} = 4.03$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 4.3 เชิญวิทยากร
มาให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 2.99$)

3.2 คํานงานแนะแนว พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อส่วนใหญ่
อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 1 การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และการจัดระบบข้อมูล
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$)

3.3 คํานงานกิจกรรมนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม และค่าเฉลี่ยรายข้อ
ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

3.4 คํานงานธุรการ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ ส่วนใหญ่
อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 1 การทำทะเบียนนักเรียน สมุดรายนงานประจำตัว
นักเรียน สมุดประจำชั้น ทะเบียน และทะเบียนอื่น ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$)

3.5 คํานงานพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรายข้อ
ในเรื่องการพัฒนาสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่
เรื่องการศึกษาชุมชน ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อในเรื่องการพัฒนาตนเอง พบว่าทุกข้ออยู่ใน
ระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบในการทําวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพ
ของตนเอง ของครูประถมศึกษาในกรุง เทพมหานครที่มีภูมิลัษณะต่างกัน มีประเด็นสำคัญที่ควร
นำมาอภิปราย ดังนี้

1. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูประถมศึกษา จำแนกตามภูมิลัษณะ

คํานงานพิเศษ จากการวิจัย พบว่า ครูหญิงรับรู้ว่ตนเองมีสมรรถภาพใน
คํานงานแนะแนว และคํานงานกิจกรรมนักเรียนสูงกว่าครูชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่าครูประถมศึกษาใน
กรุง เทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วเพศหญิง และเพศชายต่าง

ก็มีลักษณะประจำของคนโดยเฉพาะ ซึ่งแต่ละเพศมีความแตกต่างกัน เช่น ในด้านจิตใจนั้น เพศหญิงมีความอ่อนไหวและละเอียดอ่อนกว่าเพศชาย (ศุภนิศย์ วัฒนธาดา 2518: 102) นอกจากนี้ เพศหญิงยังมีสัญชาตญาณของความเป็นแม่ จึงมักแสดงออกโดยการรักเด็ก เข้าใจเด็ก ใจเด็กไต่ดีกว่าเพศชาย ดังนั้นครูหญิงจึงมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพทางด้านกัลยาสูงกวาครูชาย ทั้งนี้เพราะงานคานแนะแนวและคานงานกิจกรรมนักเรียนนั้น เป็นงานที่เนนเกี่ยวกับตัวเด็กโดยเฉพาะ เช่น การเก็บและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล การเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแก่เด็ก การบริการคานสุขภาพอนามัย เช่น ตรวจสุขภาพและความสะอาดของนักเรียน ดูแลความปลอดภัยและช่วยเหลือนักเรียนเจ็บป่วยภายในโรงเรียน ฯลฯ

นอกจากนั้นยังพบว่า ครูชายมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพในคานงานพัฒนาสูงกวาครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร เนติบัณฑิต (2527: 79-80) ที่ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาคอบทบาทของคานในกิจกรรมของชุมชน" พบว่า ความคิดเห็นและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูชายในคานความช่วยเหลือและส่งเสริมกิจกรรมคานอาชีพ คานวัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชนสูงกวาครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะงานคานกัลยา ต้องอาศัยความคล่องตัวมาก และครูชายก็มีความคล่องตัวกวาครูหญิงสามารถใช้เวลาที่นอกเหนือไปจากงานสอนไปทำงานให้กับชุมชนได้สะดวกกวาครูหญิง

ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพในคานงานสอนของครูชายกับครูหญิงพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ เสงพานิช (2528: 100) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนทุก ๆ คานของครูชายกับครูหญิง ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งครูชายและครูหญิงต่างก็เห็นว่างานสอนนั้นถือเป็นหน้าที่หลักของครูที่จะต้องพัฒนา เช่นเดียวกัน

คานสถานภาพการสมรส จากการวิจัยพบว่า ครูโสดกับครูแต่งงานแล้วรับรู้วาคานเองมีสมรรถภาพในคานงานสอน คานงานแนะแนว และคานงานกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูแต่งงานแล้วมีสมรรถภาพคานกัลยาสูงกวาครูโสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะงานคานกัลยาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับตัวเด็กโดยตรง ครูที่แต่งงานแล้วอาจมีความเข้าใจเด็ก หรือให้ความอบอุ่น

แก่เด็กโตคือกว่าครูโสด และจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่าครูที่แต่งงานแล้วส่วนใหญ่มีบุตร
1-2 คน ร้อยละ 64.3

ค่านประสบการณ์ จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
ระหว่าง 21-30 ปี ระบุว่าตนเองมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้านสูงที่สุด
รองลงมาคือแก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี และ 1-10 ปี ตามลำดับ
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมักจะสร้างสมความรู้ ความ
สามารถ ความชำนาญในการทำงานไว้มาก จึงมีผลทำให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน
ด้านต่าง ๆ ดังกล่าวสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2523: 20) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่าง
กันมีคุณภาพในการประกอบอาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือครูที่มีประสบการณ์
มากกว่า 13 ปี มีคุณภาพสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6 ปี หรือต่ำกว่า

ค่านการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการ
รับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพในค่านงานสอน ค่านงานแนะแนว ค่านงานกิจกรรมนักเรียน ค่าน
งานธุรการ และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น
สมรรถภาพในค่านงานพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่จบ
การศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีวุฒิทาง
การศึกษา ทั้งนี้เพราะจากสถิติการจำแนกวุฒิครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
พบว่า ครูที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าทางการศึกษา มีจำนวน 2,792
คน หรือร้อยละ 23.3 ของครูทั้งหมด ครูที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือ
เทียบเท่าทางการศึกษา มีจำนวน 7,218 คน หรือร้อยละ 60.1 ของครูทั้งหมด ครูที่
จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา มีจำนวน 116 คน หรือร้อยละ
1.00 ของครูทั้งหมด (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2527: 74) ดังนั้นจึงอาจ
เป็นไปได้ว่าเมื่อครูส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาเหมือนกัน ถึงแม้จะมีระดับการศึกษาต่างกัน
จะมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหวัง
พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2523: 15) ที่พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ระบุว่าตนเองมี
คุณภาพในการประกอบอาชีพครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนสมรรถภาพในค้ำพัฒนา ซึ่งพบว่า ครูที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีรับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพสูงกว่าครูที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะครูที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีน่าจะมีความรู้ในเรื่องการศึกษาชุมชน เช่น การวิจัย การสำรวจชุมชน การวางแผนและดำเนินงานโครงการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ฯลฯ อย่างเพียงพอที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้มากกว่าครูที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่เคยกับไม่เคยได้รับการอบรมทางการศึกษาเพิ่มเติม รับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพในค้ำงานแนะแนว ค้ำงานกิจการนักเรียน ค้ำงานธุรการ ค้ำงานพัฒนา และรวมทุกค้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นค้ำงานสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการอบรมทางการศึกษามักจะเป็นค้ำงานสอนมากกว่าค้ำอื่น ๆ ดังนั้นครูที่เข้ารับการอบรมจึงรับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพค้ำงานสอนสูงกว่าครูที่ไม่เคยได้รับการอบรม

นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่ได้รับวุฒิสูงสุดจากภาคต่าง ๆ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร รับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพในค้ำต่าง ๆ และรวมทุกค้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนครูที่ได้รับวุฒิสูงสุดจากภาคต่าง ๆ มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับครูในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นความแตกต่างจึงไม่ปรากฏ

ค้ำสถานภาพทางเศรษฐกิจ การการวิจัยพบว่า ครูที่มีอัตราเงินเดือนสูงรับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพในค้ำต่าง ๆ และรวมทุกค้ำสูงกว่าครูที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีอัตราเงินเดือนสูงอาจถือได้ว่ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ย่อมมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี สวรรค์วานิช (2522: 127) ที่พบว่า ครูที่มีระดับเงินเดือนสูง จะมีขวัญสูงกว่าครูที่มีระดับเงินเดือนต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายได้จากการปฏิบัติงานที่มีระดับสูงนั้นเอื้ออำนวยต่อสภาพความเป็นอยู่ ทำให้เกิดความสะบายพอใจควบคู่กับอัตรภาพของตน จึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองของครูประถมศึกษา ศึกษา จำแนกตามประเภทโรงเรียน

จากการวิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
รับรู้ว่าคุณภาพในคํานงานสอน คํานงานแนะแนว คํานงานกิจกรรมนักเรียน
คํานงานพัฒนา และรวมทุกคําน สูงกว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เพศ สถานภาพการ
สมรส ประสบการณ์ในการทำงาน การได้รับการอบรมทางการศึกษาเพิ่มเติม และ
อัตราเงินเดือนของครูมีผลทำให้ครูมีสมรรถภาพต่างกันดังกล่าวข้างต้น และจากงานวิจัย
ครั้งนี้พบว่า ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
แต่งงานแล้ว มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี มากที่สุด มีอัตราเงินเดือน
มากกว่า 6,000 บาท มากที่สุด และส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมทางการศึกษาเพิ่มเติม
ซึ่งเมื่อเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วมากกว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงทำให้ครูสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครรับรู้ว่าคุณภาพในคํานต่าง ๆ สูง
กว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานคร แต่อย่างไรก็ตาม ระดับสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน
คํานต่าง ๆ และรวมทุกคํานของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
และสังกัดกรุงเทพมหานครก็อยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ ครูสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีระดับสมรรถภาพในคํานงานสอน คํานงานแนะแนว
คํานงานกิจกรรมนักเรียน คํานงานพัฒนา และรวมทุกคําน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$,
 $\bar{x} = 3.98$, $\bar{x} = 4.44$, $\bar{x} = 3.85$, $\bar{x} = 3.91$ ตามลำดับ) เช่นเดียวกับครูสังกัด
กรุงเทพมหานครที่มีระดับสมรรถภาพในคํานงานสอน คํานงานแนะแนว คํานงานกิจกรรม
นักเรียน คํานงานพัฒนาและรวมทุกคําน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$, $\bar{x} = 3.54$, $\bar{x} =$
 4.05 , $\bar{x} = 3.50$, $\bar{x} = 3.56$ ตามลำดับ)

3. วิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของตนเองในแต่ละข้อรายการ แต่ละคํานของครูประถมศึกษา

คํานงานสอน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับสมรรถภาพของครู
ประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในคํานงานสอน

ไค้แก่เรื่อง การทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้กระบวนการกลุ่มไค้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรณ์ย์ เสงพานิช (2528: 72-73) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนค้ำมนุชย-สัมพันธ์ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครในเขตการศึกษา 8 ที่อยู่ในระดับสูง ไค้แก่ พฤติกรรมเรื่อง การประสานงานกับคณะครูต่างโรงเรียนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกในคณะผู้ร่วมงาน เป็นมิตรที่ดี รักหมู่คณะ และมีสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนครู ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาไค้แก่เรื่อง การให้คำแนะนำ ความคุม ดูแลให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และเรื่อง การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของครูประถมศึกษา มักจะให้ความสนใจและให้ความสำคัญแก่เด็กมาก

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในค้ำงานสอน ไค้แก่เรื่อง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรณ์ย์ เสงพานิช (2528: 106) ที่พบว่าครูประถมศึกษา มีพฤติกรรมที่ประพฤติกปฏิบัติน้อย คือ เรื่อง การนำวิทยากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาทางค้ำนครษฐกิจของครูหรือการหาความรู้เพิ่มเติม การเสาะแสวงหาแหล่งวิทยากรเพื่อมาสนับสนุนประสิทธิภาพการสอนของครูยังอยู่ในระดับน้อย

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รองลงมาไค้แก่เรื่อง การทำสังคัมมิตี และแต่งเพลงและร้องเพลงงาย ๆ เคนให้เขาจ้งหะและทำนองเพลงไทยและเพลงนานาชาติบางเพลง การคิดทารำประกอบอารมณ์และความหมาย เล่นเครื่องดนตรีบางชนิดไค้ สามารถผูกโน้มน้าวจิตใจผู้เรียนให้เกิดความรักในดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล โบริ์เสร์วังค์ (2522: 109) ที่ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 6" พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีครูจำนวนน้อยที่สอนวิชานี้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพล อารวรรณ (2527: 201-202) ที่พบว่า สมรรถภาพค้ำนทักษะในการสอนของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก

คํานงานแนะแนว ซึ่งแบ่งออกเป็นเรื่อง การเก็บและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัว เด็กและเรื่องการใช้บริการแนะแนว พบว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประถมศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของงานแนะแนวว่าเป็นบริการที่มีประโยชน์มาก ดังที่ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2519: 15-16) กล่าวถึงงานแนะแนวว่า

เป็นบริการที่มีประโยชน์มาก มีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความรูกว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ และนอกจากจะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหา มองเห็นแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกตองแล้ว ยังสามารถช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือเกิดน้อยที่สุดอีกด้วย

ผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะทำหน้าที่แนะแนวได้เป็นอย่างดีก็คือครูประจำชั้น เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และจากการวิจัยของ สุพจน์ ศุภกุล (2520: 55) ที่ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถภาพครูมัธยมศึกษาตามความต้องการของชาวเชียงใหม่" พบว่า กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียนต้องการครูที่มีสมรรถภาพคํานงานแนะแนวและการปกครองชั้นเรียนมากที่สุด

คํานงานกิจกรรมนักเรียน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานคํานงานกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริการคํานสุขภาพอนามัย ใ้แก่ ตรวจสุขภาพและความสะอาดของนักเรียน ดูแลความปลอดภัยและช่วยเหลือนักเรียนเจ็บป่วยภายในโรงเรียน แนะนำ ส่งเด็กไปยังหน่วยบริการอื่น ๆ ดูแลบำรุงรักษาห้องเรียนและอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียน ส่งเสริมและร่วมจัดบริการอาหารกลางวันและการบริการคํานกิจกรรม ใ้แก่ ส่งเสริมและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน ครูใหญ่และผู้เชี่ยวชาญกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งลักษณะงานเหล่านี้เป็นงานที่ครูประถมศึกษาจะต้องทำอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว ดังนั้นครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จึงประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานคํานงานนี้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สําหร่าย แต่งนาวา (2527: 163) ที่ทำการศึกษาเรื่อง "ความต้องการของครูและผู้บริหารในการพัฒนาสมรรถภาพคํานงานจัดบริการและการจัดโครงการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร" พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานครประเมินตนเองว่ามีสมรรถภาพด้านการจัดบริการทางสุขภาพอนามัยและการจัดบริการอาหารกลางวันอยู่ในระดับมากและปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่ง เพราะงานกิจการนักเรียนนั้นนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ สุนน อมรวิวัฒน์ (2526: 7) กล่าวว่า

โรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงบริการที่จะทำให้การจัดการศึกษามีลักษณะเป็นไปเพื่อการเสริมสร้างคุณสมบัติและเป็นไปเพื่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนมากยิ่งขึ้น โรงเรียนมีใจจัดตั้งขึ้นเพื่อสอนหนังสือแต่เพียงอย่างเดียว โรงเรียนประถมศึกษายังมีหน้าที่ที่จะจัดสิ่งแวดล้อมบรรยากาศ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก . . . บริการเหล่านี้เช่น บริการคานสุขภาพอนามัย จัดอาหารกลางวัน บริการให้ความปลอดภัย ฯลฯ

ในเรื่องการบริการคานสุขภาพอนามัยนั้น สุมิตร คุณานุภร และคณะ (2519: 88) กล่าวว่า

สิ่งที่ทางโรงเรียนควรทำเป็นประจำคือ การตรวจสุขภาพทั่วไปของนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน ควรจัดให้มีการปลูกฝัง ฉีดยา ในโอกาสที่มีโรคระบาดเกิดขึ้น ตลอดจนจัดหน่วยบริการสุขภาพ สำหรับการตรวจสุขภาพนั้นอาจทำการตรวจในเวลาเช้า ซึ่งเป็นการตรวจร่างกายทั่วไปหรือใช้การสังเกต ในขณะที่ครูสอน และควรตรวจสุขภาพอย่างละเอียดเดือนละ 1 ครั้ง

ในคานการจ้บบริการอาหารกลางวันนั้น พิณทิพย์ บวรวิรุณสุข (2518: 40) กล่าวว่า "บริการอาหารกลางวันนี้สามารถสอดแทรกความรู้ทางอาหารและโภชนาการได้มาก และมีความสำคัญต่อนักเรียนระดับประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น เพราะเป็นการให้ความรู้ ฝึกนิสัยการกินที่ถูกต้องให้แก่เด็กเรียนในภาคบังคับซึ่งมีจำนวนมากที่สุด"

ในคานการจ้บกิจกรรมเสริมหลักสูตร สมคิด ทองสีมา (2521: 34) กล่าวว่า

ตามปกตินักเรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถแตกต่างกันไป โรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองออกมาโดยการรู้จักกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งมีครูเป็นที่ปรึกษาดูแล และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีในสังคม

โคที่พิจารณาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ดังที่ อู๋มูพร ทองอุไทย (2518: 241) กล่าวไว้ว่า "การประเมินผลการสอนของครูจะช่วยให้ครูได้เห็นภาพสะท้อนว่าตนเองเป็นเช่นไร ทำหน้าที่ใดครบถ้วนและเต็มความสามารถแล้วหรือยัง มีส่วนใดบกพร่องและสมควรได้รับการแก้ไขบ้าง"

1.2 นอกจากการประเมินตนเองแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูควร จะได้รับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ควบคู่ไป ด้วย ดังที่ ภิญโญ สาขร (2514: 249) กล่าวไว้ว่า

ครูหรือบุคลากรทุกชนิดของโรงเรียน แม้จะมีความสามารถดีแค่ไหน เพียงใดก็ตาม ถ้าเวลาผ่านไปนาน ๆ บรรดาความรู้ ความชำนาญก็ ย่อมอ่อนลงเป็นธรรมดา หรือบางทีการทำงานจำเจอยู่เสมอ ๆ งานที่ ทำก็จะกลายเป็นความเบื่อหน่ายใดเหมือนกัน. . . . ดังนั้น การให้ครู หรือบุคลากร หน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เข้าร่วมสัมมนา หรือเข้า รับการฝึกอบรมซึ่งฝ่ายการศึกษาจัดขึ้นเป็นครั้งคราว เป็นสิ่งจำเป็นที่ โรงเรียนน่าจะสนับสนุนทุกวิถีทาง

ในการจัดฝึกอบรมนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรจะมีการกระทำ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีการติดตามผลอยู่ตลอดเวลา โดยมีการประสานงาน จากทุกฝ่ายร่วมกัน

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูที่มีอัตราเงินเดือนสูงหรือคู่สมรสมี รายได้ค่อนข้างสูง จะส่งผลให้ครูมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูง เนื่องจากครูมีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรร จะหาทางเพิ่มขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เช่น จัดให้มีสวัสดิการต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเหลือครูในด้านเศรษฐกิจและอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ความต้องการของครูในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ในการที่จะพัฒนาสมรรถภาพด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการพัฒนาสมรรถภาพ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ให้ได้ผล มากที่สุด

2.2 ถ้าจะมีการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ นอกจากจะให้ครูประเมินตนเองแล้ว ควรให้คนอื่นประเมินครูด้วย เช่น เพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย